

Beschikking, houdende ontheffing voor het beroepsmatig uitvoeren van vluchten met onbemande luchtvaartuigsystemen zonder BVL, geluidscertificaat en BVB door deelnemers aan demonstraties ten behoeve van de TUSEXpo (projectontheffing TUSEXpo Valkenburg)

Datum: 28 januari 2015

Nummer: ILT-2015/8849

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,

Handelende in overeenstemming met de Minister van Defensie;

Gelezen het verzoek van Aerialtronics B.V. ontvangen op 12 januari 2015, contactpersoon de heer T. van Langeveld, tel.: 070 322 3224, e-mail: timothy@aerialtronics.com;

Gezien het gegeven dat:

- lichte onbemande luchtvaartuigen (UAS) voorrang moeten verlenen aan al het andere luchtverkeer; dat dit mogelijk is door binnen zichtafstand van de piloot te blijven en naast de piloot nog een waarnemer te verplichten;
- uitvoerende regelgeving in ontwikkeling is en internationaal overeenstemming bestaat over de uitgangspunten voor beroepsmatig gebruik van UAS op veilige afstand van mensenmenigten, voertuigen, vaartuigen, objecten en gebouwen;
- het verboden is om beroepsmatig deel te nemen aan het luchtverkeer met een UAS, tenzij hiervoor ontheffing is verleend;
- de demonstratievluchten tijdens de TUSEXpo plaatsvinden op het voormalige Marinevliegkamp Valkenburg;
- er sprake is van een belang om exposanten van de TUSEXpo in de gelegenheid te stellen hun producten in de praktijk te tonen;
- er een operationeel plan is waarin de mogelijke risico's tot een acceptabel minimum gemitigeerd zijn;
- de ATZ Valkenburg per NOTAM wordt geactiveerd;

Gelet op de artikelen 2.1, vierde lid, 3.21 en 5.5, derde lid, van de Wet luchtvaart;

BESLUIT:

Artikel 1

1. Aan de deelnemers aan de TUSEXpo (hierna 'de deelnemende operators') wordt ontheffing verleend van de verbodsbepalingen van de artikelen 3.8, eerste lid, onderdeel b, en 3.19a, eerste lid, onderdeel b, van de Wet luchtvaart en van de verbodsbepaling van artikel 1, eerste lid, onderdeel a, van de Regeling modelvliegen om beroepsmatig deel te nemen aan het luchtverkeer met UAS van diverse types zonder dat het luchtvaartuig is voorzien van een geldig **bewijs van luchtwaardigheid** en **geluidscertificaat**.
2. Aan de piloten van de deelnemende operators wordt ontheffing verleend van het verbod, genoemd in artikel 2.1, eerste lid, van de Wet luchtvaart, voor het beroepsmatig maken van (test)vluchten met de in het eerste lid bedoelde UAS, zonder in het bezit te zijn van een geldig **bewijs van bevoegdheid**:
3. De deelnemende operators fungeren bij de voorbereiding en uitvoering van de vluchten als exploitant van de in het eerste lid bedoelde UAS.

Artikel 2

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften en beperkingen verbonden:

- a. de deelnemende operators mogen vluchten met de in artikel 1, eerste lid, bedoelde UAS uitvoeren op het voormalige Marinevliegkamp Valkenburg, tot een maximale hoogte van 120 meter boven de grond of het water (400 ft AGL);

- b. de vluchten vinden plaats gedurende de daglichtperiode zoals gepubliceerd in het AIP Netherlands GEN 2.7;
- c. de vluchten worden uitgevoerd bij een vliegzicht van ten minste 5 km en vrij van bewolking;
- d. de vluchten mogen niet plaatsvinden boven mensenmenigten, constructies, bewoonde gebouwen, vaartuigen of voertuigen;
- e. de horizontale afstand tussen de UAS en mensen, constructies, gebouwen, vaartuigen en voertuigen, bedraagt ten minste 150 meter;
- f. constructies (zoals windmolens) en gebouwen die onder zeggenschap vallen van de deelnemende operators, mogen tot 50 meter worden benaderd onder voorwaarde dat de UAS op minstens 150 meter van mensen en in gebruik zijnde vaartuigen en voertuigen blijft;
- g. de UAS blijft binnen het gezichtsveld/Visual Line of Sight (VLOS) van de piloot;
VLOS wil in ieder geval zeggen dat de afstand van het luchtvaartuig tot de piloot, die het externe besturingsstation bedient, of de gekwalificeerde waarnemer maximaal 500 meter en de vlieg-hoogte maximaal 120 meter boven de grond of het water (400 ft AGL) bedraagt;
- h. de deelnemende operators zijn verantwoordelijk voor het inzetten, indien (delen van) de vlucht buiten 500 meter van de piloot plaatsvinden, van gekwalificeerde waarnemers die het mogelijk maken dat de gezagvoerder diens verantwoordelijkheid voor het nemen van alle maatregelen die een botsing kunnen voorkomen en om voorrang te geven aan elk ander luchtvaartuig, kan waarmaken:
 - 1°. op alle posities die nodig zijn om tijdens de gehele vlucht goed zicht te hebben op het luchtvaartuig en het luchtruim daaromheen;
 - 2°. met directe communicatie met de bestuurder via afgesproken protocollen;
- i. de deelnemende operators voeren de vluchten uit volgens het operationeel plan van 20 januari 2015;
- j. de deelnemende operators zijn ervoor verantwoordelijk dat de piloot altijd direct de koers en hoogte van het luchtvaartuig kan wijzigen, ook als bij normale vluchttuitvoering geen sprake is van manuele besturing van de UAS;
- k. de deelnemende operators wijzen voor de vlucht een gezagvoerder aan onder wiens verantwoordelijkheid de vlucht worden uitgevoerd; vóór de vlucht neemt de gezagvoerder kennis van alle gegevens en inlichtingen die voor de uitvoering van de vlucht van belang kunnen zijn;¹
- l. de deelnemende operators wijzen naast de gezagvoerder en/of piloot² voor de desbetreffende vlucht een waarnemer aan; het is de taak van de waarnemer om de gezagvoerder tijdens de vlucht te voorzien van informatie over de omgeving en de daarmee samenhangende botsingsrisico's en zo nodig daaromtrent instructies te geven;
- m. verzekering:
 - 1°. de deelnemende operators zijn verzekerd voor aansprakelijkheid bij ongevallen al dan niet resulterend in schade of letsel ten aanzien van derden;
 - 2°. de deelnemende operators voldoen ten minste aan de verzekeringseisen zoals deze zijn vastgelegd in Verordening (EG) nr. 785/2004 van het Europees parlement en de Raad van 21 april 2004, betreffende de verzekeringseisen voor luchtvervoerders en exploitanten van luchtvaartuigen;
- n. de deelnemende operators stellen voor iedere vlucht ten minste één veilige positie voor de UAS vast voor die gevallen waarbij de communicatie tussen de UAS en het externe besturingsstation wordt verbroken;
- o. de deelnemende operators stellen voor iedere vlucht een plan vast waaruit in ieder geval volgt dat de risico's worden gemitigeerd van een mogelijke botsing met overig luchtverkeer dan wel mensenmenigten, constructies en gebouwen op de grond;
- p. voorvalmeldingen:
 - 1°. de organisatie van de TUSEXPO meldt voorvallen en ernstige incidenten binnen 72 uur aan het Analyse Bureau Luchtvaartvoorvallen van de Inspectie Leefomgeving en Transport ingevolge de Regeling melding voorvallen in de burgerluchtvaart; zie www.ilent.nl onder 'luchtvaartvoorval melden' en www.ais-netherlands.nl voor AIC-B 02/10;
 - 2°. ongevallen (= met gewonde(n) of dode(n)) moeten (na de hulpverleningsoproep) direct worden gemeld aan:
 - a) de OVV via 0800 MELDOVV of 0800 6353 688, en
 - b) de crisiscoördinator van ILT: 070 456 3434;
 - 3°. incidenten worden binnen de operator geadmistreerd en beoordeeld en het management bekijkt of deze moeten leiden tot verbeteringen van de bedrijfsvoering, in ieder geval wanneer de incidenten betrekking hebben op de vluchttuitvoering;
- q. de deelnemende operators zijn ervoor verantwoordelijk dat iedere geplande vluchttuitvoering op

¹ Zoals weersomstandigheden en -verwachtingen, ter plaatse geldende luchtverkeersregels (o.a. zichtbaar via de VFR-luchtvaartkaart Nederland en de luchtvaartgids www.ais-netherlands.nl) en eventuele bijzondere omstandigheden, bekendgemaakt in berichten aan luchtverreikers (NOTAMS).

² De gezagvoerder is degene die eindverantwoordelijk is voor de vluchttuitvoering.

- een terrein aangewezen voor tijdelijk en uitzonderlijk gebruik wordt gemeld bij de Inspectie via een e-mail aan meldingtug@ilent.nl; ingevolge artikel 35, derde lid, van de Regeling veilig gebruik luchthavens en andere terreinen meldt de houder van de ontheffing ten minste 24 uur vóór de dag waarop het terrein zal worden gebruikt, dit voornemen schriftelijk of per e-mail aan de Minister van Infrastructuur en Milieu en de burgemeester van de gemeente waarin het desbetreffende terrein ligt; de melding aan de Minister kan worden gedaan via de melding aan de inspectie;
- r. de deelnemende operators zijn ervoor verantwoordelijk dat voldoende voor de vluchtuitvoering met dit luchtvaartuig opgeleid, gekwalificeerd en vakkundig personeel wordt ingezet bij de lichte UAS-vluchtuitvoering;
- s. personeel dat gemoeid is met de vluchtvoorbereiding of -uitvoering van de lichte UAS, werkt niet met het systeem indien er sprake is van een omstandigheid waarbij vermoeidheid of een gevoel van niet fit zijn een gevaar voor de luchtwaardigheid of de vlucht zou kunnen opleveren.

Artikel 3

Het handelen in strijd met deze beschikking is een strafbaar feit.

Artikel 4

De operationele Helpdesk van LVNL publiceert een NOTAM waarin de ATZ Valkenburg wordt geactiveerd op de dag waarop demonstraties ten behoeve van de TUSEXpo plaatsvinden.

Artikel 5

Deze beschikking treedt in werking met ingang van 3 februari 2015 en vervalt met ingang van 4 februari 2015.

*DE STAATSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,
namens deze,
DE SENIOR INSPECTEUR ILT/VERGUNNINGEN,
A. Schurink-v.d. Klugt*

Bezwaarclausule

Indien u het niet eens bent met deze beschikking kunt u hiertegen, op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht, binnen zes weken na de datum waarop deze beschikking is verzonden, schriftelijk bezwaar aantekenen.

Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- de gronden van het bezwaar.

Het bezwaarschrift kunt u richten aan:
Inspectie Leefomgeving en Transport
Postbus 16191
2500 BD Den Haag